

[P. Munch.]

hovedet kan tænkes — saa forsvinder det Mandat derved paa Lolland—Falster for Partiet Venstre, saa tilfalder det for øvrigt, tror jeg, det konservative Folkeparti, og det kan vel ikke være en saa overordentlig stor Sorg for den højtærede Indenrigsminister. Dermed vilde dette være klaret.

Naar Sagen i Virkeligheden er saa lige til, tror jeg, at man skulde gøre i dette Tilfælde, som en Indenrigsminister i svundne Tider gjorde. Der var en Indenrigsminister, der i sin Tid lavede Valbykredsen til sig selv. Han sagde, da man spurgte ham ude i Kredsen, hvorfor den var saa underlig, at han havde tænkt paa sig selv, da han lavede den. Derpaa faldt han i den Kreds. Her i dette Tilfælde tror jeg, at den højtærede Indenrigsminister lige saa godt kunde sige rent ud: vi har tænkt paa en højt agtet og højt anset Kollega, hvis umættelige Arbejdskraft nu en Gang er af en saadan Beskaffenhed, at man maa tænke paa ham ved saadanne Lejligheder, hvor der kunde være Fare for, at han kunde miste et eller andet af den Virksomhed, som hidtil har hørt til for at tilfredsstille hans Energi.

Den højtærede Minister sagde til mig — og det anerkender jeg til en vis Grad Berettigelsen af —, at naar man havde valgt absolutte Tal her i Stedet for relative Tal ved Afgørelsen af, hvilke Personer der skulde være valgt, berøede det paa, at man nu var gaaet over til lige store Kredse. Ja, man har nærmet sig dertil, og derved bliver det Misforhold, der i saa Henseende kommer frem, mindre grelt, end det har været tidligere. Men man har ikke fuldt gennemført de lige store Kredse. Dertil kommer, at efterhaanden forandres Kredsenes Størrelse, saaledes at man ikke bestandig vil kunne opretholde virkelig lige store Kredse. Endelig er der et Sted — det maa vel være undgaaet den højtærede Indenrigsministers Opmærksomhed —, hvor man overhovedet ikke har gjort noget Tilløb til Gennemførelsen af lige store Kredse. Det er for Hovedstadens Vedkommende. For Hovedstadens Vedkommende er der bevaret en saadan Ordning, at man har nogle Kredse, der er mere end dobbelt saa store som andre. Det vil sige, at for Hovedstadens Vedkommende vil Tillægsmandaterne falde i en tæt Dynge i denne bestemte Gruppe af dobbelt store Kredse, som gennemgaaende vil faa den Fordel at være repræsenteret dobbelt eller tredobbelt i Forhold til de andre Kredse i Hoved-

staden ganske fast i Kraft af selve dette, at de har det dobbelte Vælgertal. Det tror jeg imidlertid ikke der vil være nogen særlig Vanskelighed ved at komme til Rette om at ændre.

Dernæst talte den højtærede Indenrigsminister om det Krav, der var fremme om en Indskrænkning af Rigsdagens Medlemstal, og den højtærede Minister sagde, at naar det Krav er fremme, og der er et Folkeønske i saa Henseende, vender dette Folkeønske sig dog først og fremmest mod Folketinget og kræver, at Folketingets Medlemstal skal sættes ned, medens ingen taler om Landstinget. Der er maaske lidt om det, men det har i saa Fald en dobbelt Forklaring. For det første er Folk nu en Gang mere vant til at tale om Folketinget end om Landstinget, hvad der maaske kommer af, at Folketinget taler noget mere end Landstinget, og for det andet hidses denne Forestilling om, at der er for mange Rigsdagsmænd, op til den Styrke, den har, gennem en ganske bevidst Agitation fra forskellige reaktionære Sider, og disse forskellige reaktionære Kræfter betragter nu en Gang Landstinget som et bedre Ting end Folketinget, og derfor gaar de Hus forbi for Landstingets Vedkommende og siger: Lad os holde os til Folketingsmændene og gaa løs paa dem og se, hvad vi kan faa ud af det.

Den højtærede Indenrigsminister sagde til mig, at han kunde dog ikke tro paa, at man ikke kunde faa tilstrækkelig Arbejdskraft ogsaa i de mindre Partier, hvis Tingets Medlemstal blev noget indskrænket. Jeg har sagt, at en Indskrænkning af den Størrelse, der overhovedet kan blive Tale om her, hvis man foretager en forholdsmæssig Indskrænkning af Folketinget og Landstinget, vil jeg ikke anse for at være af afgørende Betydning; men at der er en Vanskelighed paa dette Punkt, kan man ikke komme bort fra. Og nu sagde den højtærede Minister, at i Øjeblikket faar det radikale Venstre kun $\frac{1}{16}$ af Partiet ind i Udvalgene, hvorimod Partiet Venstre faar $\frac{1}{9}$ af sine Folk ind. Dette er for øvrigt atter et Eksempel paa, hvor uretfærdigt den D'Hondtske Valgmetode virker. Men ganske bortset derfra trøster det mig ikke helt, for jeg har nogen Erfaring fra de senere Tider for, at der er en større Behagelighed ved at være Udvalgsmedlem selv end ved at være det alene. Naar man er det alene, skal man bogstavelig talt være ved hvert eneste Møde, og der er stor Samvittighedsbetyrning hos en selv, naar man ikke er der, for saa forstyrrer og forsinker man Udvalgsarbejdet. Naar et Parti derimod har